EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

MAYIS 2024
Sayı 133

İÇİNDEKİLER

KÜRESEL EKONOMİDEKİ GÜNCEL GELİŞMELER

Küresel Endeksler 1
Küresel Piyasalar 1
Büyüme Oranı 2
Enflasyon Oranı 3
Faiz Oranı 4
Sanayi Üretim Endeksi 5
İmalat PMI Endeksi 6
İşsizlik Oranı 7
Dış Ticaret 8
Döviz Kurları 9
Dünya Borsaları 10
Teknoloji ve İnovasyon Gündemi 11

TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GÜNCEL GELİŞMELER

Enflasyon - Nisan 2024 12
Sanayi Üretim Endeksi - Mart 2024 13
Kapasite Kullanım Oranı - Nisan 2024 14
Hane Halkı İşgücü Verileri - Mart 2024 15
Güven Endeksleri - Mart 2024 16
Bütçe Gerçekleşmeleri - Nisan 2024 16
Ödemeler Dengesi - Mart 2024 17
Dış Ticaret Verileri - Mart 2024 18
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye 19
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir 20

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

KÜRESEL ENDEKSLER

GLOBAL İMALAT PMI ENDEKSİ	
Nisan 2024	50,3
Mart 2024	50,6
Global imalat PMI nisanda 0,3 puan düştü.	

DÜNYA TİCARET HACMİ ENDEKSİ	
Şubat 2024	133,0
Ocak 2024	131,7
Dünya Ticaret Hacmi şubatta %1 yükseldi.	

MSCI DÜNYA ENDEKSİ	
Nisan 2024	3.305
Mart 2024	3.438
Morgan Stanley Dünya Endeksi martta %3,8 düştü.	

KÜRESEL GIDA FİYATLARI ENDEKSİ	
Nisan 2024	119,1
Mart 2024	118,8
Küresel gıda fiyatları nisanda %0,3 yükseldi.	

BALTIK KURU YÜK ENDEKSİ	
Nisan 2024	1.685
Mart 2024	1.821
Baltık Kuru Yük Endeksi nisanda %7,5 düştü.	

MSCI GELİŞEN ÜLKELER ENDEKSİ	
Nisan 2024	1.046
Mart 2024	1.043
Morgan Stanley Gelişen Ülkeler Endeksi martta %0,3 yükseldi.	

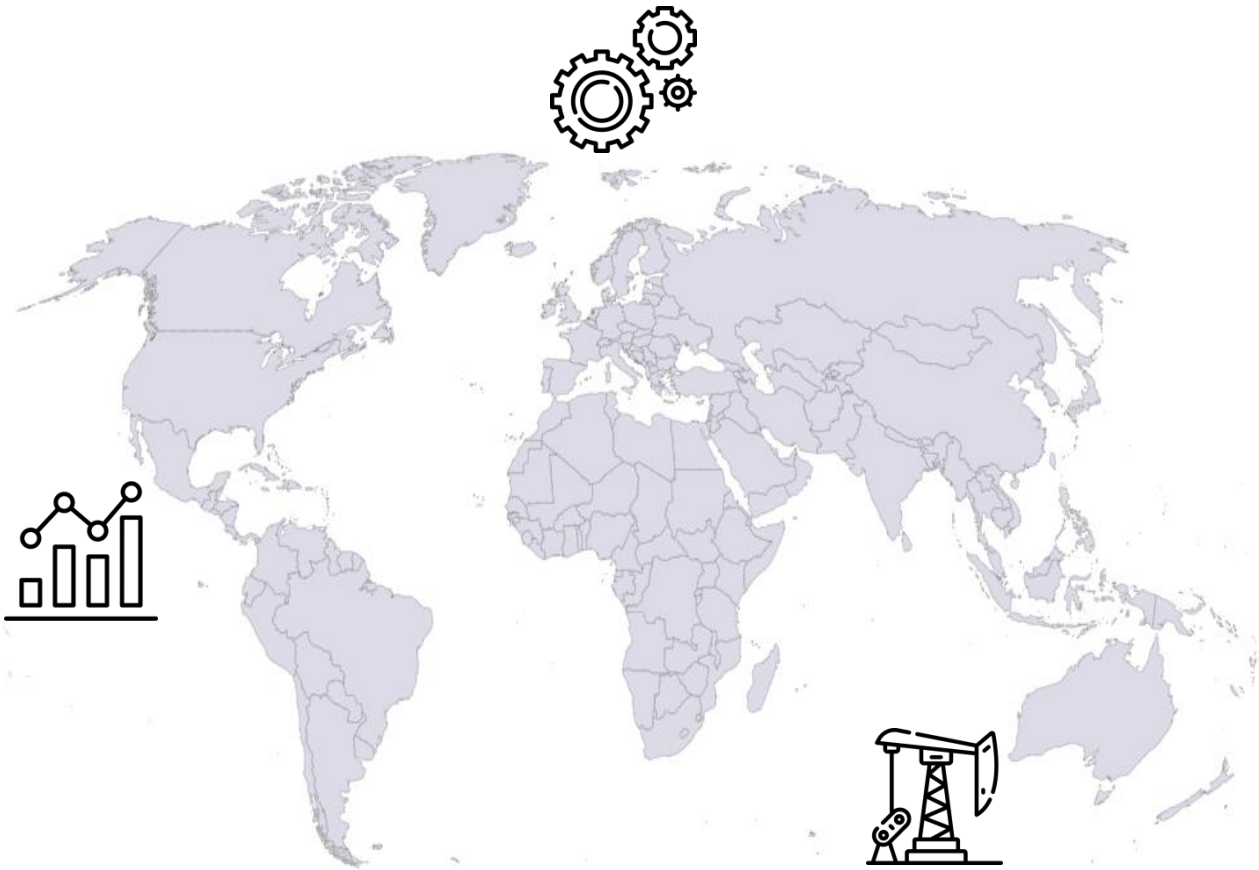

KÜRESEL PİYASALAR

HAM PETROL ($)	
Nisan 2024	82,0
Mart 2024	83,2
Ham petrol fiyatı nisanda %1,5 düştü.	

ALTIN/ONS ($)	
Nisan 2024	2.303
Mart 2024	2.227
Altının ons fiyatı martta %3,4 yükseldi.	

GÜMÜŞ/ONS ($)	
Nisan 2024	26,6
Mart 2024	24,9
Gümüşün ons fiyatı nisanda %6,4 yükseldi.	

BÜYÜME ORANI (%)

ÜLKELER	Güncel Büyüme (%)	Bir Önceki Büyüme (%)	Güncel Dönem
Hindistan	8,4	8,1	Aralık/2023
Rusya	5,4	4,9	Mart/2024
Çin	5,3	5,2	Mart/2024
Endonezya	5,1	5,0	Mart/2024
Türkiye	**4,0**	**6,1**	**Aralık/2023**
G. Kore	3,4	2,2	Mart/2024
ABD	3	3,1	Mart/2024
Brezilya	2,1	2	Aralık/2023
Meksika	1,6	2,5	Mart/2024
Avustralya	1,5	2,1	Aralık/2023
G. Afrika	1,2	-0,7	Aralık/2023
Fransa	1,1	0,8	Mart/2024
Kanada	0,9	0,5	Aralık/2023
İtalya	0,6	0,7	Mart/2024
Euro Bölgesi	0,4	0,1	Mart/2024
İngiltere	0,2	-0,2	Mart/2024
Japonya	-0,2	1,2	Mart/2024
Almanya	-0,2	-0,2	Mart/2024
Arjantin	-1,4	-0,8	Aralık/2023
S. Arabistan	-1,8	-4,3	Mart/2024

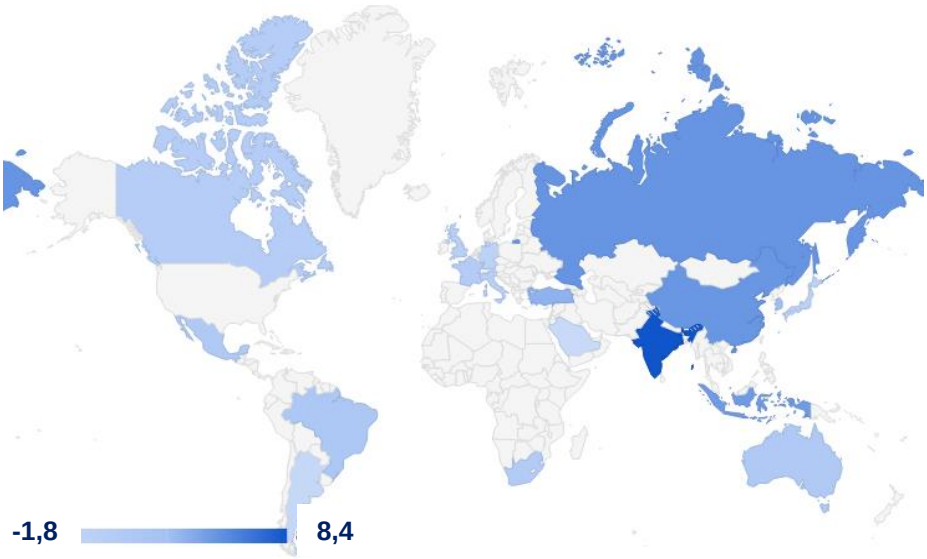

Güncel veriler itibarıyla,

En çok büyüyen 3 ülke; Hindistan, Rusya ve Çin

En çok daralan/az büyüyen 3 ülke; S. Arabistan, Arjantin ve Almanya oldu.

2024 yılında küresel resesyon endişeleri azalmakla birlikte, özellikle Çin'deki düşük büyüme beklentisi, küresel büyümeyi de aşağı yönlü etkiliyor.

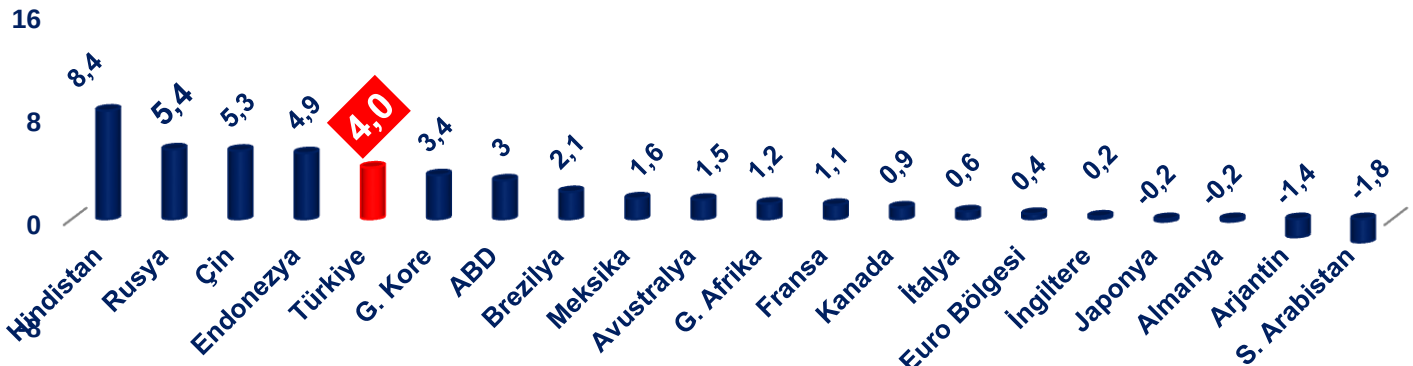

ENFLASYON ORANI (%)

ÜLKELER	Güncel Enflasyon (%)	Bir Önceki Ayın Enflasyonu (%)	Güncel Dönem
Arjantin	289,0	288,0	Nisan/2024
Türkiye	**69,8**	**68,5**	**Nisan/2024**
Rusya	7,8	7,7	Nisan/2024
G. Afrika	5,3	5,6	Mart/2024
Hindistan	4,8	4,9	Nisan/2024
Meksika	4,7	4,4	Nisan/2024
Brezilya	3,7	3,9	Nisan/2024
Avustralya	3,6	4,1	Mart/2024
ABD	3,4	3,5	Nisan/2024
İngiltere	3,2	3,4	Mart/2024
Endonezya	3,0	3,1	Nisan/2024
G. Kore	2,9	3,1	Nisan/2024
Kanada	2,9	2,8	Mart/2024
Japonya	2,7	2,8	Mart/2024
Euro Bölgesi	2,4	2,4	Nisan/2024
Fransa	2,2	2,3	Nisan/2024
Almanya	2,2	2,2	Nisan/2024
S. Arabistan	1,6	1,6	Nisan/2024
İtalya	0,8	1,2	Nisan/2024
Çin	0,3	0,1	Nisan/2024

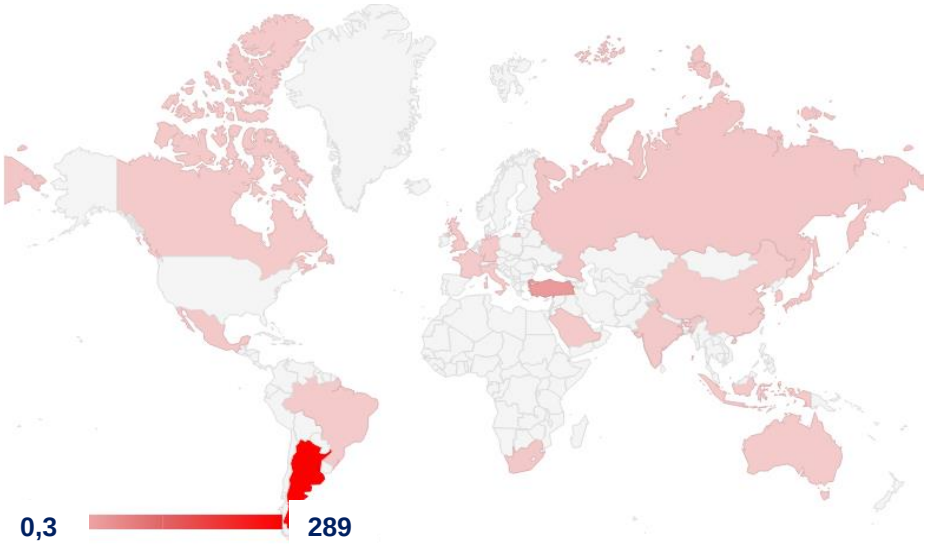

Güncel veriler itibarıyla,

En yüksek enflasyon oranına sahip 3 ülke;
Arjantin, Türkiye, Rusya

En düşük enflasyon oranına sahip 3 ülke;
Çin, İtalya, S. Arabistan oldu.

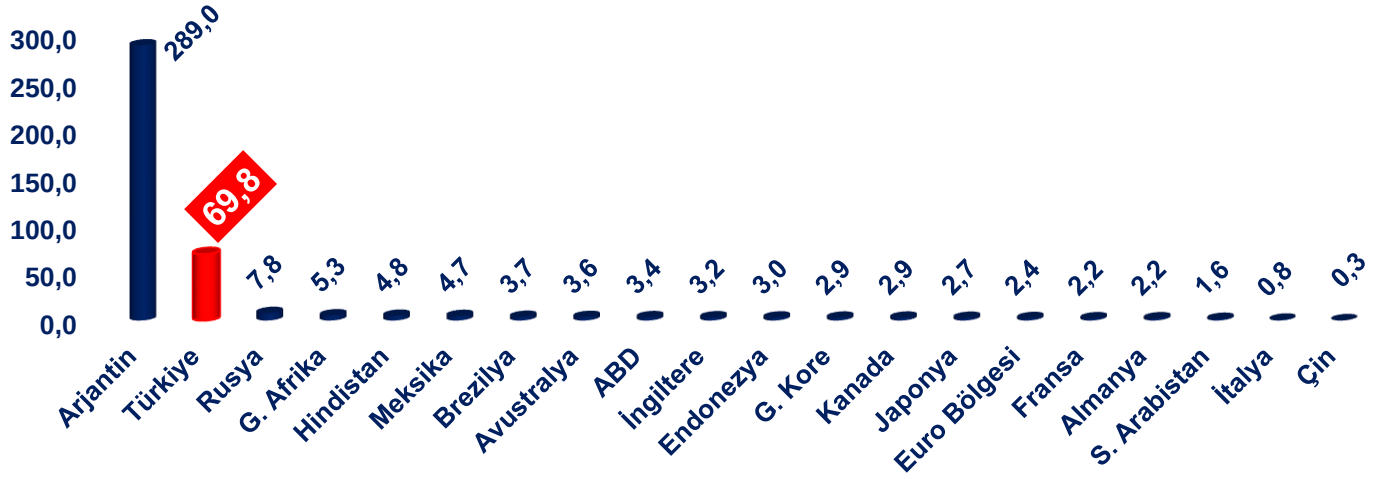

POLİTİKA FAİZ ORANI (%)

ÜLKELER	Güncel Faiz (%)	Bir Önceki Faiz (%)	Güncel Dönem	Durum
Türkiye	**50,00**	**50,00**	**Mayıs/2024**	**Sabit**
Arjantin	40,00	50,00	Mayıs/2024	1000 baz puan indirim
Rusya	16,00	16,00	Nisan/2024	Sabit
Meksika	11,00	11,00	Mayıs/2024	Sabit
Brezilya	10,50	10,75	Mayıs/2024	25 baz puan indirim
G. Afrika	8,25	8,25	Nisan/2024	Sabit
Hindistan	6,50	6,50	Nisan/2024	Sabit
Endonezya	6,25	6,00	Nisan/2024	25 baz puan artırım
S. Arabistan	6,00	6,00	Nisan/2024	Sabit
ABD	5,50	5,50	Mayıs/2024	Sabit
İngiltere	5,25	5,25	Mayıs/2024	Sabit
Kanada	5,00	5,00	Nisan/2024	Sabit
Euro Bölgesi	4,50	4,50	Nisan/2024	Sabit
Avustralya	4,35	4,35	Mayıs/2024	Sabit
G. Kore	3,50	3,50	Nisan/2024	Sabit
Çin	3,45	3,45	Mayıs/2024	Sabit
Japonya	0,10	0,10	Nisan/2024	Sabit

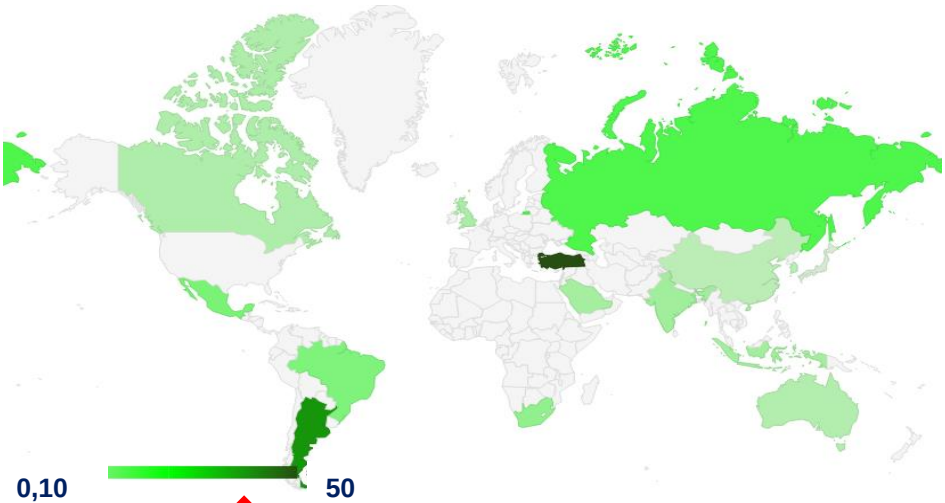

Güncel veriler itibarıyla,

14 Merkez Bankası faizi sabit bıraktı.

2 Merkez Bankası faiz indirdi.

1 Merkez Bankası faiz artırdı.

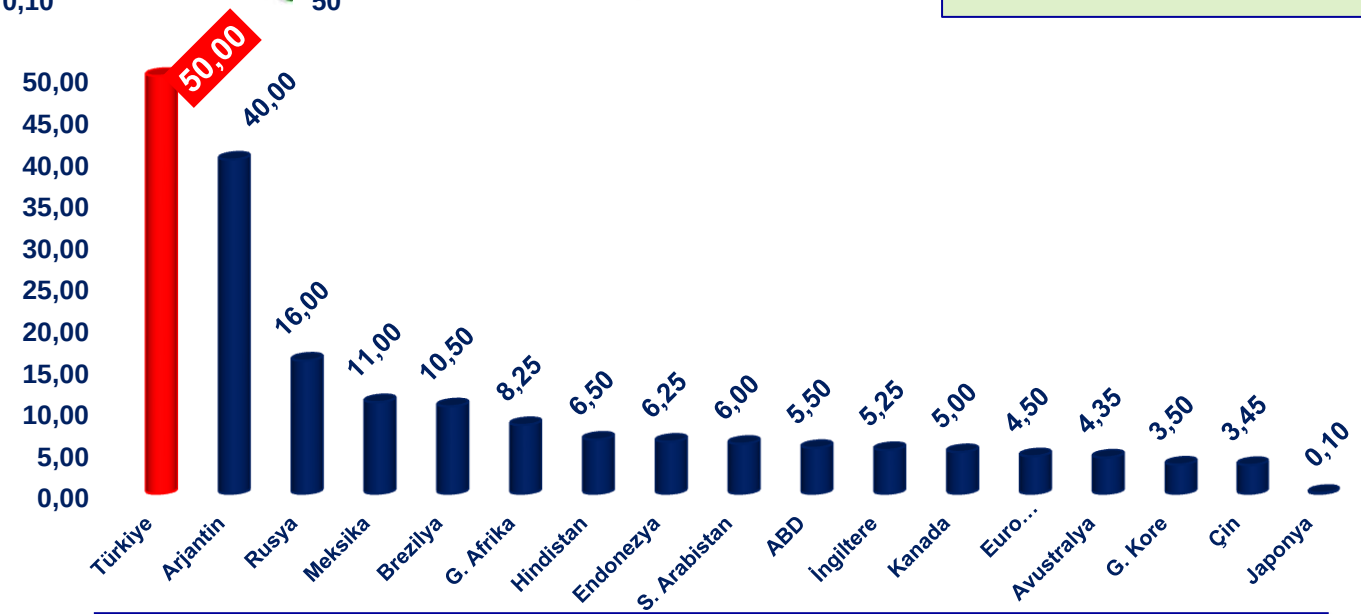

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

ÜLKELER	Güncel San. Ürt. (%)	Bir Önceki Ayın San. Ürt. (%)	Güncel Dönem
Çin	6,7	4,5	Nisan/2024
Hindistan	4,9	5,6	Mart/2024
Türkiye	**4,3**	**11,2**	**Mart/2024**
Rusya	4,0	8,5	Mart/2024
Kanada	1,2	1,59	Ocak/2024
G. Kore	0,7	4,6	Mart/2024
Fransa	0,7	-0,57	Mart/2024
Endonezya	0,5	3,47	Aralık/2023
İngiltere	0,5	1,0	Mart/2024
Avustralya	0,2	0,0	Aralık/2023
ABD	-0,4	0,1	Nisan/2024
Euro Bölgesi	-1,0	-6,3	Mart/2024
Brezilya	-2,8	5,4	Mart/2024
Meksika	-3,0	3,29	Mart/2024
Almanya	-3,3	-5,3	Mart/2024
İtalya	-3,5	-3,3	Mart/2024
Japonya	-6,2	-3,9	Mart/2024
G. Afrika	-6,4	4,0	Mart/2024
S. Arabistan	-8,7	-6,6	Mart/2024
Arjantin	-21,2	-9,9	Mart/2024

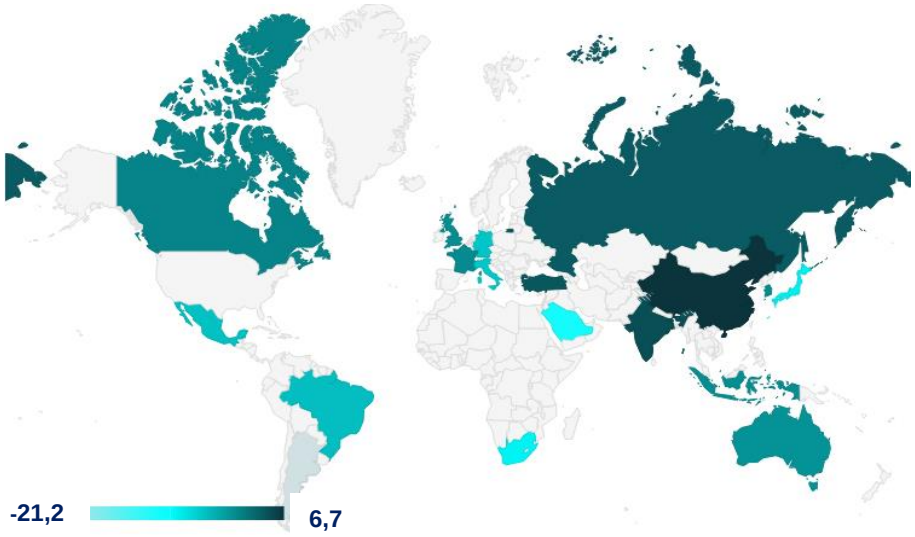

Güncel veriler itibarıyla,

Sanayi üretimi
En çok artan 3 ülke;
Çin, Hindistan ve Türkiye

En çok daralan 3 ülke;
Arjantin, S. Arabistan, G. Afrika oldu.

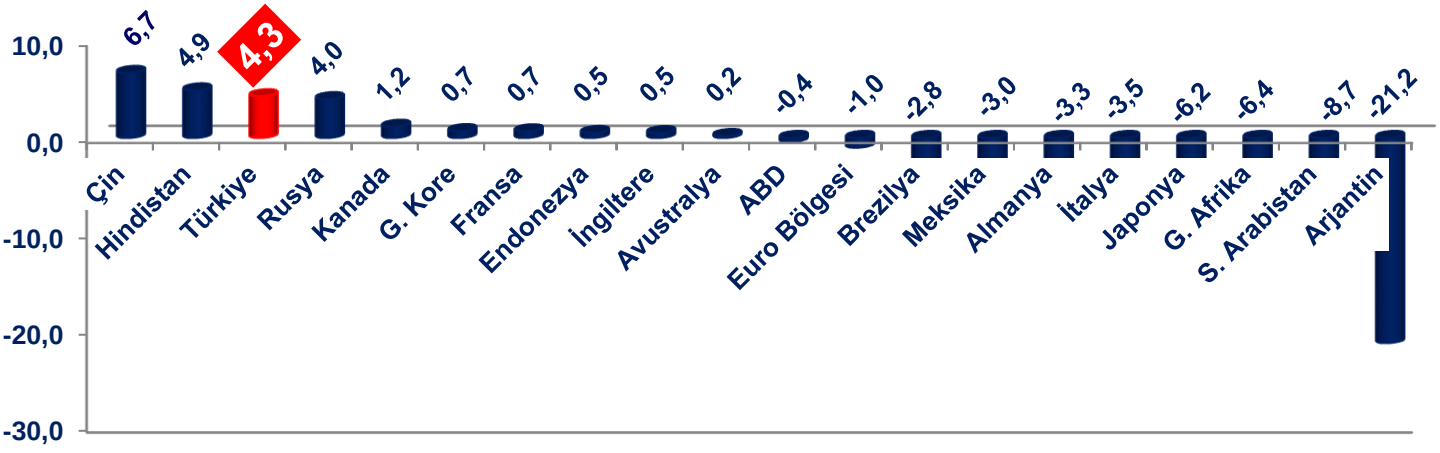

İMALAT PMI ENDEKSİ

ÜLKELER	Güncel İmalat PMI Endeksi (Nisan 2024)	Bir Önceki PMI Endeksi (Mart 2024)	Değişim
Hindistan	58,8	59,1	-0,3 puan azalış
S. Arabistan	57,0	57,0	Sabit
Brezilya	55,9	53,6	2,3 puan artış
Rusya	54,3	55,7	-1,4 puan azalış
Endonezya	52,9	54,2	-1,3 puan azalış
Çin	51,4	51,1	0,3 puan artış
Meksika	51,0	52,2	-1,2 puan azalış
G. Afrika	50,3	48,4	1,9 puan artış
ABD	50,0	51,9	-1,9 puan azalış
Fransa	49,9	46,2	3,7 puan artış
Japonya	49,6	48,2	1,4 puan artış
Avustralya	49,6	47,3	2,3 puan artış
Kanada	49,4	49,8	-0,4 puan azalış
G. Kore	49,4	49,8	-0,4 puan azalış
Türkiye	**49,3**	**50,0**	**-0,7 puan azalış**
İngiltere	49,1	50,3	-1,2 puan azalış
İtalya	47,3	50,4	-3,1 puan azalış
Euro Bölgesi	45,7	46,1	-0,4 puan azalış
Almanya	42,5	41,9	0,6 puan artış

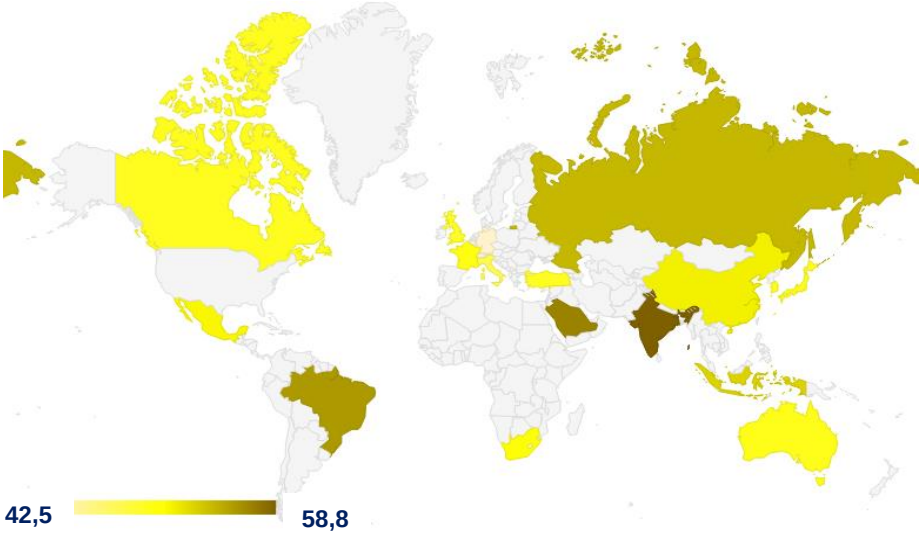

Güncel veriler itibarıyla,

En yüksek imalat PMI Endeksine sahip 3 ülke; Hindistan, S. Arabistan, Brezilya

En düşük imalat PMI Endeksine sahip 3 ülke; İtalya, Euro Bölgesi, Almanya oldu.

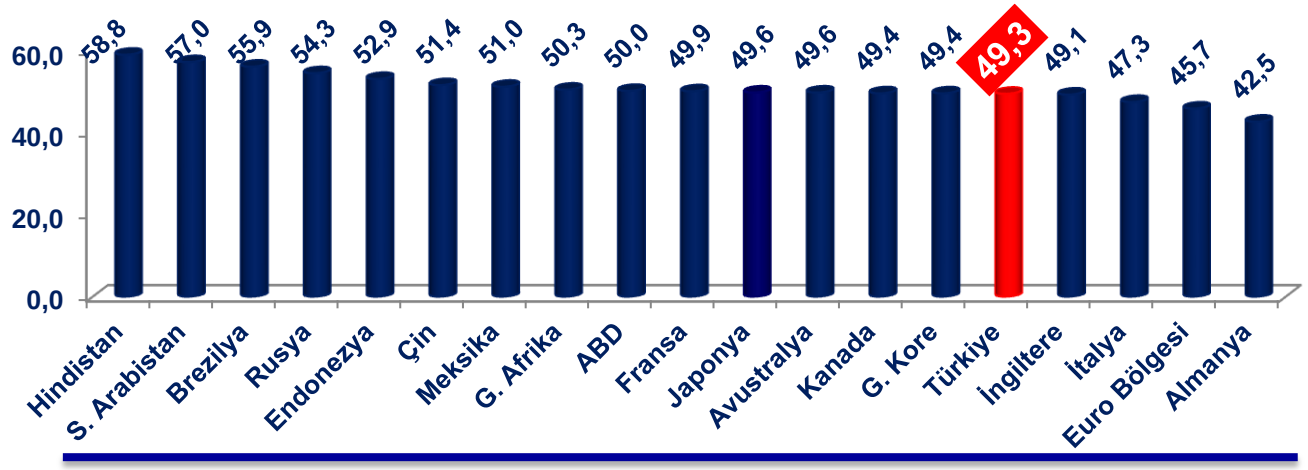

İŞSİZLİK ORANI (%)

ÜLKELER	Güncel İşsizlik (%)	Bir Önceki İşsizlik (%)	Güncel Dönem
G. Afrika	32,9	32,1	Mart/2024
Türkiye	**8,6**	**8,7**	**Mart/2024**
Brezilya	7,9	7,8	Mart/2024
Hindistan	7,6	8,0	Mart/2024
Fransa	7,5	7,5	Mart/2024
İtalya	7,2	7,4	Mart/2024
Euro Bölgesi	6,5	6,5	Mart/2024
Kanada	6,1	6,1	Nisan/2024
Almanya	5,9	5,9	Nisan/2024
Arjantin	5,7	5,7	Aralık/2023
Endonezya	4,8	5,3	Mart/2024
Çin	5,0	5,2	Mart/2024
S. Arabistan	4,4	5,1	Aralık/2023
İngiltere	4,3	4,2	Mart/2024
Avustralya	4,1	3,9	Nisan/2024
ABD	3,9	3,8	Nisan/2024
Rusya	2,7	2,8	Mart/2024
G. Kore	2,8	2,8	Nisan/2024
Japonya	2,6	2,6	Mart/2024
Meksika	2,3	2,5	Mart/2024

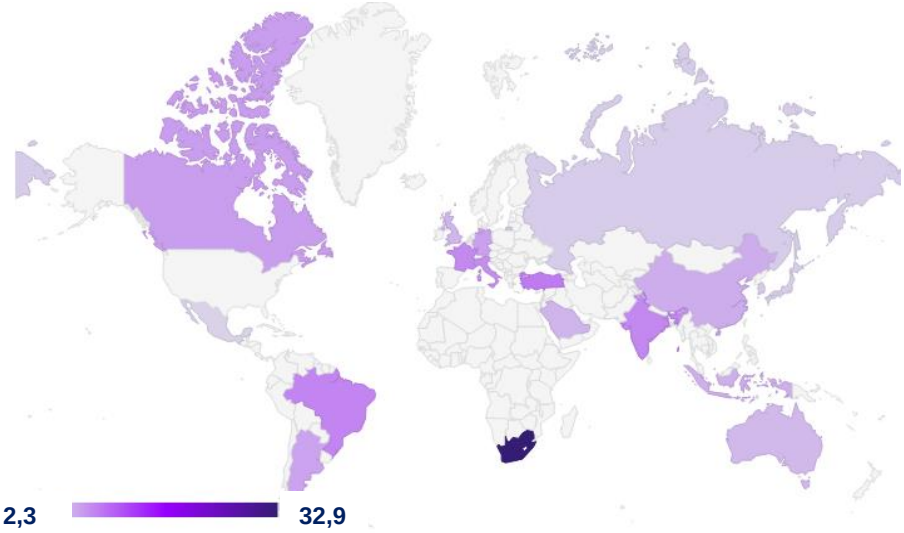

Güncel veriler itibarıyla,

En yüksek işsizlik oranına sahip 3 ülke; G. Afrika, Türkiye, Brezilya

En düşük işsizlik oranına sahip 3 ülke; Meksika, Japonya, G. Kore oldu.

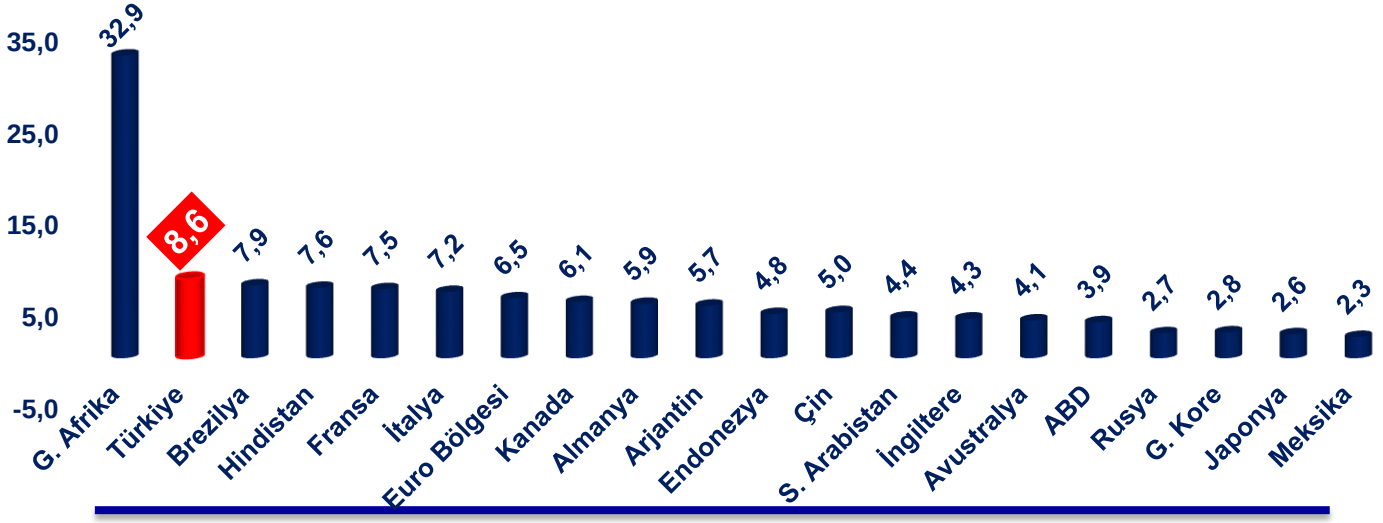

DIŞ TİCARET

ÜLKELER	Güncel Dönem İhracatı (Milyar $)	Bir Önceki İhracat (Milyar $)	Güncel Dönem
Avrupa Birliği	593	583	Şubat/2024
Çin	280	220	Mart/2024
ABD	179	167	Mart/2024
Almanya	144	142	Şubat/2024
Japonya	63	55	Mart/2024
İtalya	58	52	Şubat/2024
G. Kore	57	52	Mart/2024
Fransa	54	51	Şubat/2024
Meksika	51	51	Mart/2024
Kanada	46	45	Şubat/2024
İngiltere	43	44	Şubat/2024
Hindistan	42	41	Mart/2024
Rusya	30	28	Şubat/2024
Avustralya	29	28	Mart/2024
Brezilya	28	23	Mart/2024
Türkiye	**22**	**21**	**Mart/2024**
Endonezya	19	20	Şubat/2024
G. Afrika	8,7	8,5	Mart/2024
DÜNYA	6.044	5.877	2023/IV

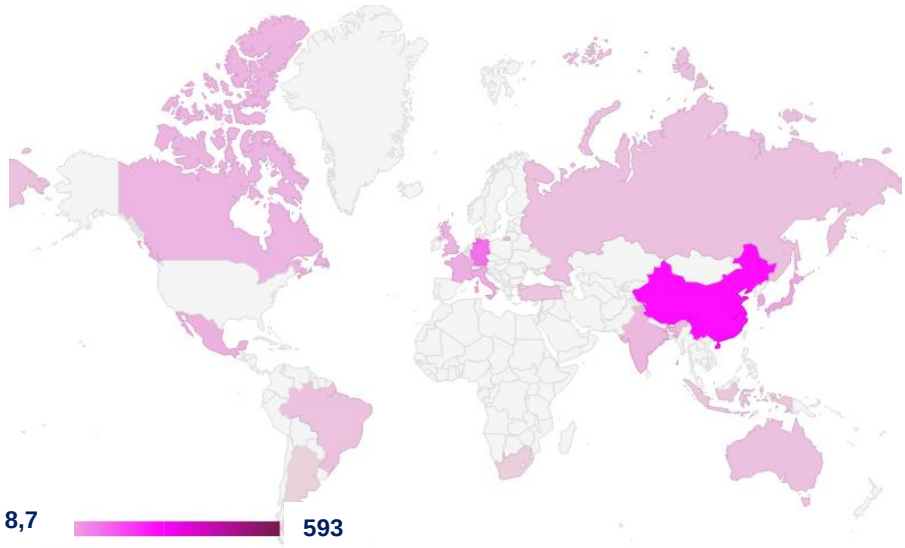

Güncel veriler itibarıyla,

En yüksek ihracat gerçekleştirenler; Çin, ABD ve Almanya oldu.

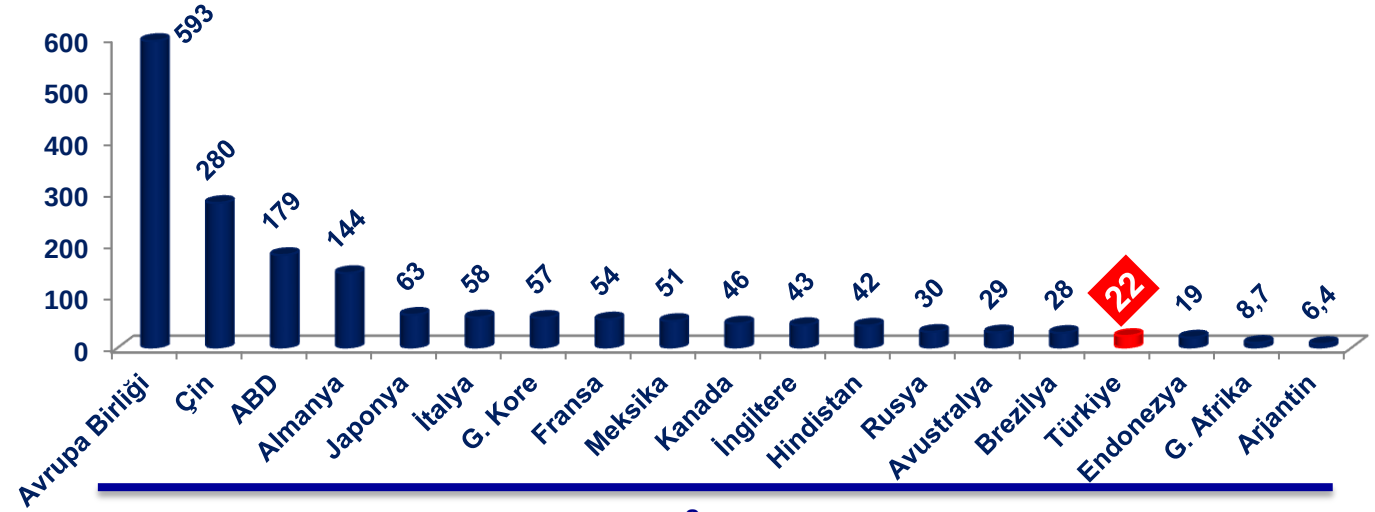

DÖVİZ KURLARI

ÜLKELER	Para Birimi Değeri/Dolar (Mart 2024)	Para Birimi Değeri/Dolar (Nisan 2024)	Değişim (%)
G. Afrika Randı	18,87	18,88	-0,1
Meksika Pesosu	16,78	16,79	-0,1
Hindistan Rupeesi	83,04	83,41	-0,4
Çin Yuanı	7,20	7,24	-0,6
Avustralya Doları	1,53	1,54	-0,6
Rus Rublesi	91,47	92,10	-0,7
Türk Lirası	**32,03**	**32,28**	**-0,8**
Euro	0,92	0,93	-1,1
İngiliz Sterlini	0,79	0,80	-1,1
Kanada Doları	1,35	1,37	-1,5
Endonezya Rupisi	15.709,50	16.079,94	-2,3
G. Kore Wonu	1.332,31	1.368,33	-2,6
Japonya Yeni	149,70	153,84	-2,7
Brezilya Reali	4,98	5,12	-2,7

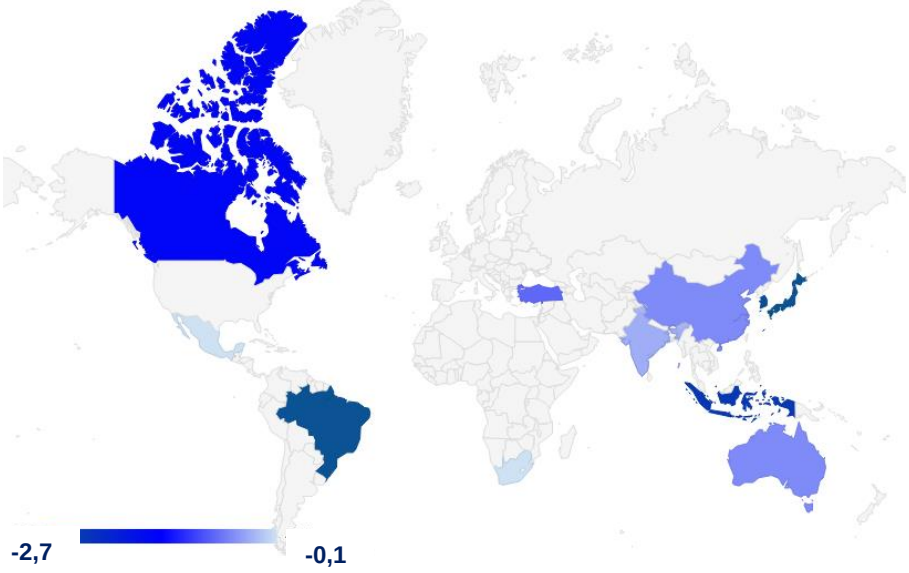

Güncel veriler itibarıyla,

Dolar karşısında en çok değer kaybeden 3 para birimi; Brezilya Reali, Japon Yeni, G. Kore Wonu oldu.

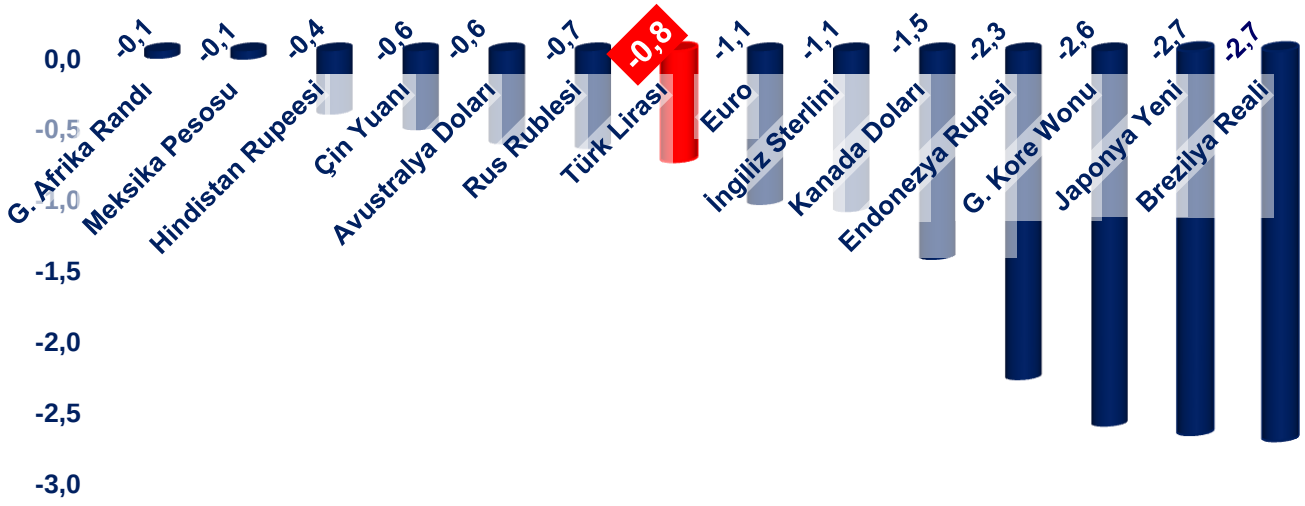

DÜNYA BORSALARI

NİSAN 2024 PERFORMANSI

KUZEY AMERİKA
ABD Dow Jones: %-5,0
ABD S&P 500: %-4,2
Kanada S&P/TSX: %-2,0

EURO BÖLGESİ
Almanya DAX: %-3,0
Fransa CAC40: %-2,7
İtalya IT40: %-2,1

İNGİLTERE
Londra FTSE100: %2,4

ASYA
Çin Shangai: %2,1
Japonya Nikkei225: %-4,8
G. Kore Kospi50: %-3,2
Hindistan Nifty50: %1,2
Endonezya JKSE: %-0,4
Rusya RTSI: %3,3
S. Arabistan TASI: %-0,05

TÜRKİYE
BİST 100: %9,9

AFRİKA
G. Afrika JSE40: %2,3

AVUSTRALYA
Avustralya ASPX200: %-2,9

LATİN AMERİKA
Brezilya IBX50: %-0,6
Arjantin S&P Merval: %9,1
Meksika FTSE: %-1,7

Elon Musk'ın Neuralink şirketinin, insan beynine çip takılmasına yönelik ilk denemesinin ardından ikinci hasta için ABD Gıda ve İlaç Dairesi'nden (FDA) onay aldığı açıklandı. FDA bir sonraki kişiyi onaylayarak, şirketin cihazın ultra ince kablolarından bazılarını beynin daha derinlerine yerleştirmeyi içeren planlı güncellemelerini imzaladı. Böylece ikinci denemeyle birlikte, çipin insan beynindeki etkilerinin daha net anlaşılması hedefleniyor.

OpenAI'nin yapay zeka uygulaması ChatGPT'nin yeni versiyonu, getirdiği yeni özelliklerle dünyada çapında ses getirdi. ChatGPT'nin yeni versiyonu, ayrıntılı bir şekilde konuşarak sohbet edebiliyor ve hatta insanın yüz ifadelerinden duygularını okuyabiliyor. Diğer taraftan, Avrupa Birliği Gizlilik İzleme Birimi, yapay zeka ChatGPT'nin yanlış sonuç üretme riskini azaltma çabalarının henüz yeterli olmadığını belirtti. Birim, şeffaflık için alınan önlemlerin faydalı olduğunu ancak veri doğruluğunun henüz tam olarak sağlanamadığını vurguladı.

Yapay Zekayla ilgili bir diğer önemli haber ise ilk uluslararası yapay zeka sözleşmesinin kabul edilmesi oldu. Bu kapsamda, Avrupa Konseyi yapay zekayla ilgili ilk uluslararası sözleşmeyi kabul etti. Avrupa Konseyi'nden yapılan açıklamaya göre, Konseyin toplantısına katılan Bakanlar, yapay zekaya ilişkin ilk uluslararası sözleşmeyi kabul etti. Hukuki bağlayıcılığı olan sözleşme, yapay zekaya başvurulurken uluslararası insan hakları, demokrasi ve hukuk devletine yönelik hukuki düzenlemelere uyulduğunu garanti altına almayı amaçlıyor.

Rusya Uzay Ajansı (Roscosmos) Başkanı Yuriy Borisov yakın zaman önce, Rusya ile Çin'in Ay'da bir nükleer enerji ünitesi kurmayı planladığını açıklamıştı. Rusya, Çin ile ortak geliştirmeyi planladıkları Ay üssü için nükleer güçle çalışan ünite geliştirmeye başladı. Uzmanlar, Ay'da kalıcı bir üs kurmak için nükleer güçle çalışan istasyonlar gerektiğini vurguluyor.

Boeing'in yeni Starliner kapsülünün, insansız ilk uzay yolculuğundan iki yıl sonra, Uluslararası Uzay İstasyonu'na uzun süredir ertelenen mürettebatlı test uçuşu için hazır olduğu açıklandı. Uçuş başarılı olursa, Boeing Starliner uzay aracı, Uluslararası Uzay İstasyonu'na (ISS) astronot taşımak için alternatif bir seçenek haline gelecek. Bu da Boeing için tarihi bir an olacak. Şirket, 2014 yılında SpaceX ile aynı zamanda insanlı bir uzay aracı inşa etmek üzere NASA ile sözleşme imzalamıştı.

ENFLASYON (NİSAN 2024)

	Yıllık	Aylık
TÜFE	%69,80	%3,18
Yİ-ÜFE	%55,66	%3,60

Yİ-ÜFE'de sanayinin dört sektörünün yıllık bazdaki değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %74,68, imalatta %60,03, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %4,79 ve su temininde %66,71 artış olarak gerçekleşti.

2024 Nisan ayında TÜFE'de ana harcama gruplarına göre;

YILLIK EN **DÜŞÜK** ARTIŞ		YILLIK EN **YÜKSEK** ARTIŞ	
Giyim ve ayakkabı	%51,20	Eğitim	%103,86
Haberleşme	%55,40	Lokanta ve oteller	%95,82
Konut	%55,55	Ulaştırma	%80,39
Çeşitli mal ve hizmetler	%66,12	alkollü içecekler ve tütün	%78,53

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE

Yıllık %72,72

Aylık %3,24

arttı.

Yıllık Değişim Oranları (%)

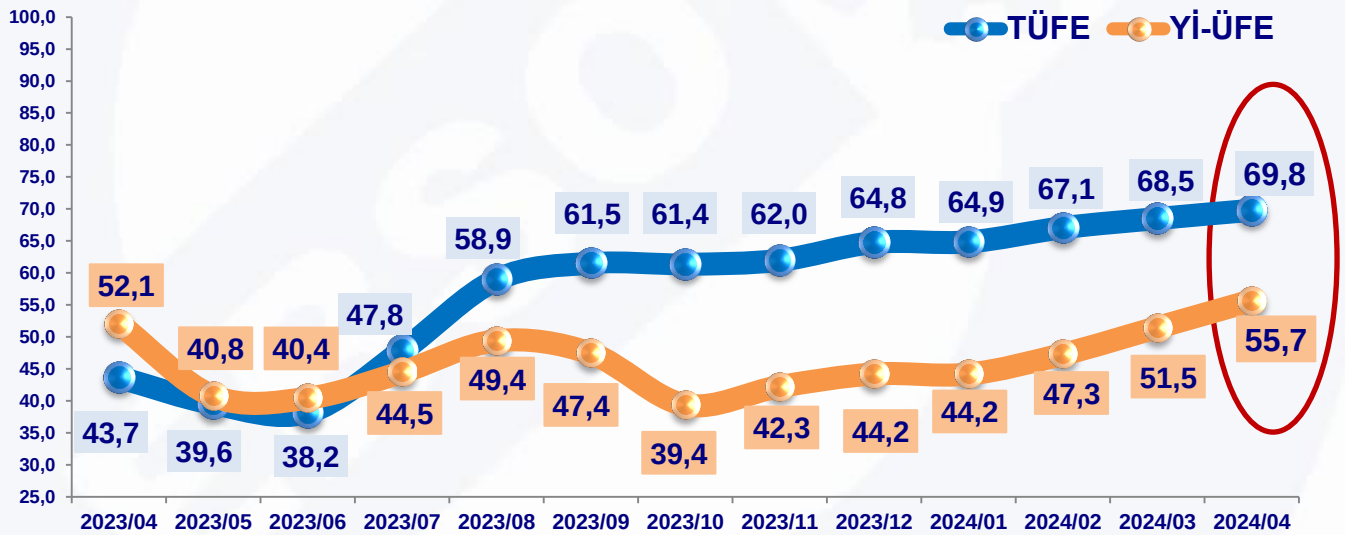

Kaynak: TÜİK

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (MART 2024)

Sanayi üretim endeksi; 2024 yılı Mart ayında yıllık bazda %4,3 artarken, aylık bazda ise %0,3 azaldı.

	Madencilik ve taşocakçılığı sektörü	İmalat sanayi	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
Yıllık	%7,5	%4,0	%5,1
Aylık	%0,2	%-0,3	%-1,5

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre; ana sanayi gruplarından 2024 yılı Mart ayında bir önceki aya göre, sermaye malında %0,5 artış olurken, enerjide %-1,4, dayanıksız tüketim malında %-1,1, dayanıklı tüketim malında %-0,4 artış, ara malında %-0,1 azalış kaydedildi.

İmalat Sanayinin Alt Sektörlerinde Değişim Oranları

En fazla ARTIŞ

- %12,3 İçeceklerin imalatı
- %16,1 Tütün ürünleri imalatı
- %17,9 Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatı
- %37,3 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı

En fazla AZALIŞ

- %-15,7 Deri ve ilgili ürünlerin imalatı
- %-10,6 Giyim eşyaları imalatı
- %-3,8 Mobilya imalatı
- %-3,4 Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması imalatı

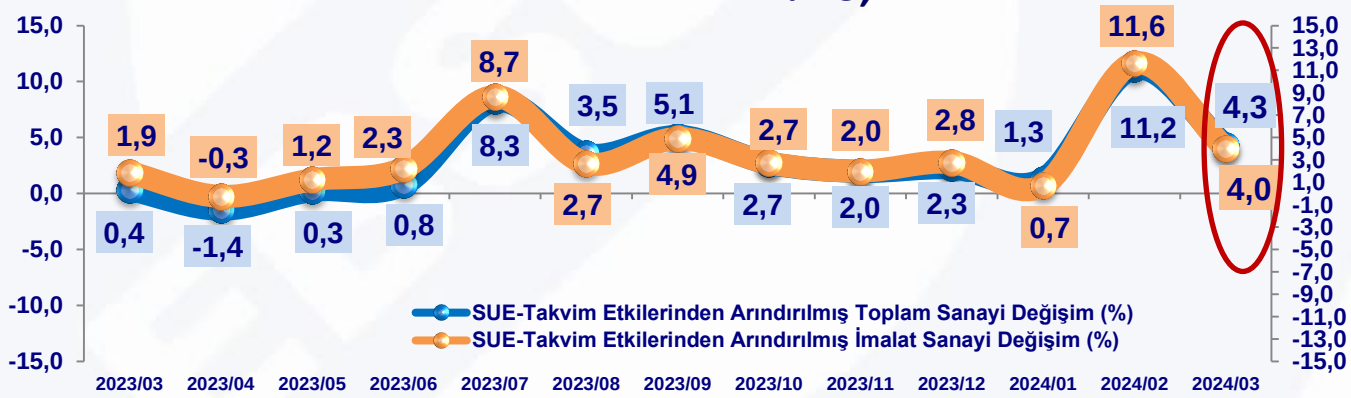

Kaynak: TÜİK

KAPASİTE KULLANIM ORANI (%; NİSAN 2024)

Kapasite Kullanımı2024 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 0,5 puan artarak %76,70 oranında gerçekleşti.

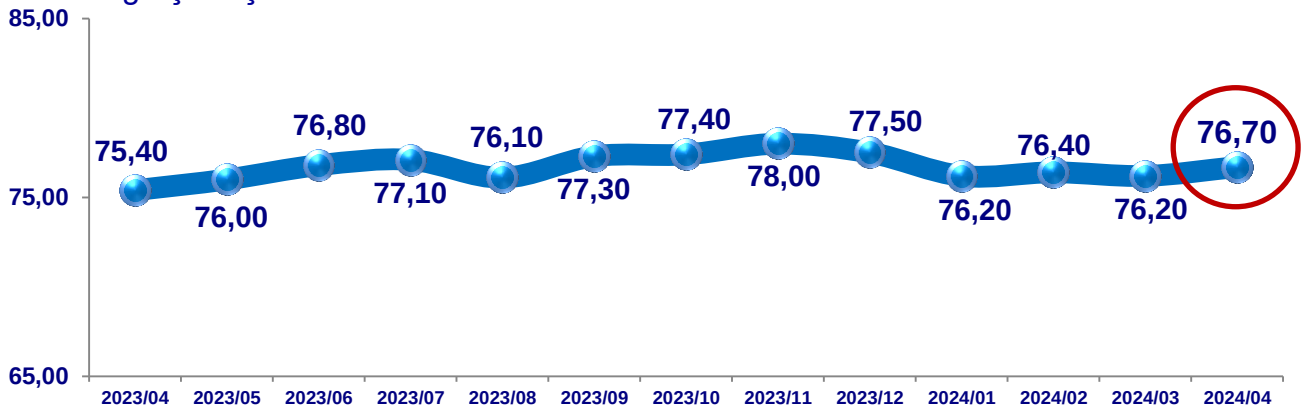

EN YÜKSEK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

EN DÜŞÜK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ (MART 2024)

İşsizlik Oranı

%8,6

İşsiz sayısı

19 bin kişi azalarak

3 MİLYON 57 BİN kişi

İstihdam Oranı

%49,5

İstihdam edilenlerin sayısı

139 bin kişi artarak

32 MİLYON 588 BİN kişi

İşgücü 2024 yılı Mart ayında bir önceki aya göre 121 bin kişi artarak 35 milyon 645 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,2 puan artarak %54,2 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71,8 iken kadınlarda %36,9 oldu.

2024 yılında Mart ayında İşsizlik oranı, erkeklerde %6,8 iken kadınlarda %12,0 kaydedildi.

Mevsim Etkisinden Arındırılmış Temel İşgücü Göstergeleri

Mart	Toplam	
15 yaş ve daha yukarı yaştakiler	2023	2024
Nüfus (Milyon kişi)	65,3	65,8
İşgücü (Milyon kişi)	34,7	35,6
İstihdam (Milyon kişi)	31,2	32,6
İşsiz (Milyon kişi)	3,5	3,1
İşgücüne dahil olmayanlar (Milyon kişi)	30,6	30,2
İşgücüne katılma oranı (%)	53,1	54,2
İstihdam oranı (%)	47,8	49,5
İşsizlik oranı (%)	10,0	8,6
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	19,9	15,1

*Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

GENÇ NÜFUSTA;

2024 yılı Mart ayında;

İşsizlik Oranı %15,1

İstihdam Oranı %40,1

arttı.

İstihdam edilenlerden referans döneminde işbaşında olanların, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış haftalık ortalama fiili çalışma süresi 2024 yılı Mart ayında bir önceki aya göre 0,3 saat artarak 43,8 saat olarak gerçekleşti.

	2023 Mart	2024 Mart	
Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı (1)	%15,0	%16,1	↑
İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı (2)	%17,3	%17,3	↔
Atıl işgücü oranı (3)	%22,0	%24,1	↑

TAMAMLAYICI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

(1) Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin toplamının işgücüne oranıdır.
(2) İşsiz ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.
(3) Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.

Kaynak: TÜİK

GÜVEN ENDEKSLERİ

(Mart 2024)
(BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE)

REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

1,7 puan artarak 106,1 ile yükselişini sürdürdü.

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

1,1 puanlık artışla 80,5 ile yukarı yönlü seyrini korudu.

EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ

1,0 puan azalarak 99,0 ile **azalış** gösterdi.

Tüketici ve Ekonomi Güven endeksleri 2024 yılı Mart ayında da iyimserlik ve kötümserlik sınırı olan 100 barajını altında kaldı.

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomik Güven Endeksi
2023			
Nisan	108,0	87,5	102,4
2023 Yıllık	104,4	79,4	98,5
2024			
Şubat	101,5	79,3	99,0
Mart	104,4	79,4	100,0
Nisan	106,1	80,5	99,0

100'ün altı olumsuz algıyı göstermektedir. Ekonomik güven endeksi mevsim etkilerinden arındırılmış alt endeksler kullanılarak hesaplanmaktadır.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2023 yılı Nisan ayında 132 milyar 471 milyon TL açık vermiş iken 2024 yılı Nisan ayında 177 milyar 830 milyon TL açık verdi. .

Mart 2024

Bütçe Gelirleri

%122,3

596 MİLYAR TL

Bütçe Giderleri

%93,2

774 MİLYAR TL

2024 yılı Nisan ayında vergi gelirleri; yıllık bazda %109,6 oranında artarak 487 milyar 856 milyon TL olarak gerçekleşti. Faiz hariç giderler %80,2 oranında artarak 659 milyar 615 milyon TL seviyesine ulaştı.

Ayrıca, 2023 yılı Nisan ayında 97 milyar 974 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2024 yılı Nisan ayında 63 milyar 802 milyon TL faiz dışı açık verildi.

Milyon TL	Nisan 2024	Ocak-Nisan 2024	2024/2023 Değişim Oranı (%) (Ocak-Nisan)
Bütçe Gelirleri	595.813	2.233.011	110,1
Bütçe Giderleri	773.643	2.924.323	102,3
Bütçe Dengesi	-177.830	-691.312	80,7

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

ÖDEMELER DENGESİ (MART 2024)

Cari işlemler hesabı; 2024 yılı Mart ayında piyasa beklentilerinin biraz üzerinde gerçekleşerek yıllık bazda 4,5 milyar dolar açık verdi. Dış ticaret açığındaki daralma ile seyahat gelirlerindeki artış cari açık üzerinde etkili oldu. Öte yandan geçen yılın aynı ayına göre, hizmetler dengesindeki azalış cari açık üzerinde negatif yönde baskı yarattı. 12 aylık kümülatifte ise, cari açık 31,2 milyar dolar ile 2022 yılı Temmuz ayından bu yana en düşük seviyesine geriledi.

Milyon Dolar	Mart		Ocak-Mart		12 Aylık Kümülatif
	2023	2024	2023	2024	2024
CARİ İŞLEMLER HESABI	-5.248	-4.544	-24.584	-10.855	-31.232
SERMAYE HESABI	-10	-13	-48	11	-146
FİNANS HESABI	-7.566	-14.114	-25.691	-26.961	-55.563
Doğrudan Yatırımlar (net)	-493	224	-1.186	-287	-3.763
Portföy Yatırımlar (net)	1.036	96	331	-5.277	-13.950
Diğer Yatırımlar (net)	-7.845	-4.153	-10.554	1.321	-27.387
Rezerv Varlıklar (net)	-264	-10.281	-14.282	-22.718	-10.463
Net Hata ve Noksan	-2.308	-9.557	-1.059	-16.117	-24.185

2024 yılı Mart ayında, net doğrudan yatırımlarda 224 milyon dolar ile sermaye çıkışı sürdü. Portföy yatırımlarında 96 milyon dolar ile 2023 yılı Ekim ayından bu yana ilk kez sermaye çıkışı gerçekleşti. Diğer yatırımlarda 4,2 milyar dolar sermaye girişi kaydedildi.

Rezerv varlıklar; 2024 yılının Mart ayında, 10,3 milyar dolar, 2024 yılı Ocak-Mart döneminde 22,3 milyar dolar azaldı. Mart ayında da net hata ve noksan kalemi 9,5 milyar dolar ile sermaye çıkışını sürdürürken, 2024 yılı ilk çeyrekte 16,1 milyar çıkış gerçekleşti.

Önümüzdeki günlerde iç talebin ve yaz mevsiminin de etkisiyle artması beklenen turizm gelirlerinin cari açığı destekleyeceği öngörülmektedir. Öte yandan, dış ticaret pazarlarındaki iyileşme sinyallerinin gelmesi ile birlikte sıkı para ve maliye politikaları uygulamalarının cari açığı pozitif yönde etkileyeceği tahmin edilmektedir.

Kaynak: TCMB

DIŞ TİCARET VERİLERİ (MART 2024)

İhracat **%4,1** **22,6 MİLYAR $**

İthalat **%-6,3** **29,9 MİLYAR $**

Dış Ticaret Açığı **%-12,4** **-7,3 MİLYAR TL**

Milyar Dolar	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış Ticaret Dengesi		Ara Malları (Hammadde) İthalatı	
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)
Ocak-Mart 2023	61,1	2,2	96,2	11,1	-34,8	31,1	73,9	3,1
Ocak-Mart 2024	**63,6**	**3,6**	**83,9**	**-12,8**	**-20,3**	**-41,5**	**59,2**	**-10,1**
Mart 2023	23,5	4,1	31,9	3,4	-8,4	1,4	23,3	-7,9
Mart 2024	**22,6**	**-4,1**	**29,9**	**-6,3**	**-7,3**	**-12,4**	**20,9**	**-19,9**

2023 yılı Mart ayında %41,5 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2024 yılı Mart ayında %43,8'e yükseldi. AB'ye yapılan ihracat %1,1 oranında artarak 9,9 milyar dolar, AB'den yapılan ithalat %2,3 oranında azalarak 9,9 milyar dolar olarak kaydedildi.

İZMİR

2024 yılı Mart ayında;

İhracat %-10,5 azalarak 1,5 milyar $,

İthalat %-11,5 azalarak 1,1 milyar $

İHRACAT (Milyar $) İTHALAT

İhracat		İthalat	
2,8	Motorlu kara taşıtları	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	5,5
2,2	Kazanlar, makinalar	Kazanlar, makinalar	3,3
1,7	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	Motorlu kara taşıtları	2,7
1,4	Elektrikli makina ve cihazlar	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	2,5

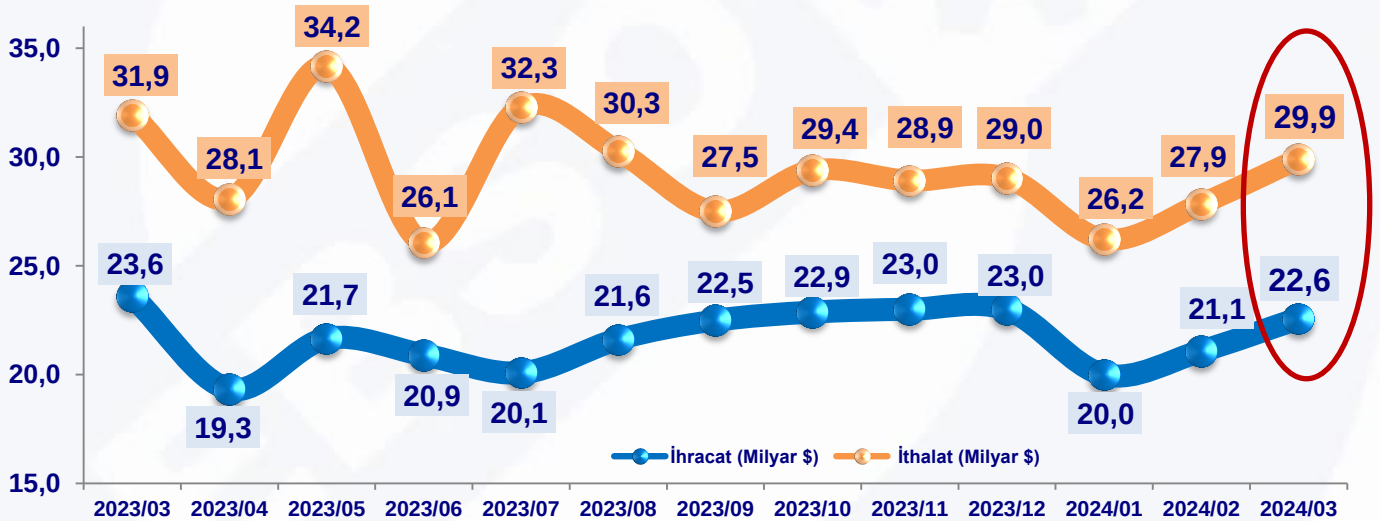

Kaynak: TÜİK

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: TÜRKİYE

GÖSTERGE ADI	2020	2021	2022	2023	SON VERİLER		
BÜYÜME					2023/II	2023/III	2023/IV
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyar $)	717,1	807,9	905,8	1.118,6	271,7	296,5	304,4
Kişibaşı Milli Gelir ($)	8.600	9.592	10.655	13.110	-	-	-
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	1,9	11,4	5,5	4,5	3,9	6,1	4,0
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	3,0	18,6	4,3	1,6	-2,2	5,9	1,8
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Milyon Kişi)	26,7	28,8	30,7	31,6	32,3	32,4	32,6
İstihdam Oranı (%)	42,7	45,2	47,5	48,3	49,1	49,3	49,5
İşsiz Sayısı (Milyon Kişi)	4,0	3,9	3,6	3,3	3,2	3,1	3,1
İşsizlik Oranı (%)	13,1	12,0	10,5	9,4	9,0	8,7	8,6
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)	24,7	22,8	19,6	17,5	16,3	15,5	15,1
ENFLASYON (%)	2020	2021	2022	2023	Şub.24	Mar.24	Nis.24
Yİ-ÜFE (yıllık)	25,2	79,9	97,7	44,2	47,3	51,5	55,7
YD-ÜFE (yıllık)	37,6	87,6	49,9	58,4	62,4	67,3	65,5
TÜFE (yıllık)	14,6	36,1	64,3	64,8	67,1	68,5	69,8
DIŞ TİCARET (Milyar $)	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
İhracat	170	225	254	256	20,0	21,1	22,6
İthalat	220	271	364	362	26,2	27,9	29,9
Dış Ticaret Dengesi	-50	-46	-110	-106	-6,2	-6,8	-7,3
Cari İşlemler Dengesi	-31,9	-7,4	-49,1	-45,4	-2,7	-3,6	-4,5
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2020	2021	2022	2023	Eki.23	Kas.23	Ara.23
Teşvikli Yatırımlar (Milyar TL) (Nominal Değer)	834	877	1.374	1.254	76,9	56,8	93,1
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	10.145	12.484	13.538	15.761	1.117	1.171	1.612
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
Yatırım Tutarı (Milyon $)	5.791	7.098	6.985	5.578	399	217	602
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
Kurulan Şirket Sayıları	101.318	109.695	140.229	128.528	10.809	10.001	8.783
Kapanan Şirket Sayıları	15.366	16.222	23.170	25.883	1.682	1.949	1.678
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar $)	2020	2021	2022	2023	Ara.23	Oca.24	Şub.24
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-121,2	-119,4	-87,2	-81,5	-81,5	-81,8	-84,8
BORÇLANMA (Milyar $)	2020	2021	2022	2023	2023-II	2023-III	2023-IV
Dış Borç Stoku	428,5	436,4	458,0	499,9	477,0	481,3	499,9
Kamu	177,6	179,7	186,2	202,5	195,4	194,9	202,5
Özel	229,5	230,6	238,9	251,1	235,4	240,8	251,1
İÇ BORÇ STOKU (Milyar TL)	2020	2021	2022	2023	Şub.24	Mar.24	Nis.24
İç Borç Stoku	1.060	1.321	1.905	3.209	3.441	3.572	3.563
KREDİLER (Milyar $)	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	2024/I
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	170,4	164,8	157,5	163,9	162,3	163,4	165,7
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Takv. Etk. Arındırılmış)	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
Toplam Sanayi (%)	1,5	19,7	4,7	1,6	1,3	11,2	4,3
İmalat Sanayi (%)	1,8	20,9	5,7	2,2	0,7	11,6	4,0
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2020	2021	2022	2023	Şub.24	Mar.24	Nis.24
Kapasite Kullanım Oranı	71,9	76,6	77,2	76,3	76,4	76,2	76,7
GÜVEN ENDEKSLERİ	2020	2021	2022	2023	Şub.24	Mar.24	Nis.24
Reel Kesim Güven Endeksi	98,2	110,6	104,6	104,4	101,5	104,4	106,1
Tüketici Güven Endeksi	81,0	79,0	71,3	79,4	79,3	79,4	80,5
Ekonomik Güven Endeksi	88,1	99,1	96,9	98,5	99,0	100,0	99,0
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
Sanayi Ciro Endeksi	60,0	100,0	211,8	322,3	364,8	391,1	462,7
ELEKTRİK ENERJİSİ	2020	2021	2022	2023	Ara.23	Oca.24	Şub.24
Elektrik Enerjisi Üretimi (Milyon) (Mwh)	294,1	319,1	312,7	310,0	26,9	28,5	25,6
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Milyon) (Mwh)	233,4	253,5	253,6	255,1	21,2	22,8	21,6
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyar TL)	2020	2021	2022	2023	Şub.24	Mar.24	Nis.24
Bütçe Dengesi	-175,3	-201,5	-142,7	-1.375,0	-153,8	-209,0	-177,8
PROTESTOLU SENET	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	572	420	292	219	18	16	17
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	2.164	2.860	3.184	4.180	384	318	424
KARŞILIKSIZ ÇEK	2020	2021	2022	2023	Oca.24	Şub.24	Mar.24
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Adedi	195.067	152.581	123.615	146.898	20.277	15.756	12.639
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çek Adedi	82.688	45.291	30.523	34.709	3.637	1.898	1.018
BORSA VE DÖVİZ	2020	2021	2022	2023	Şub.24	Mar.24	Nis.24
BIST 100 Endeksi	1.134	1.498	3.081	6.391	9.194	9.142	10.046
Dolar/TL	7,01	8,89	16,56	23,74	30,70	31,93	32,27
İmalat PMI Endeksi	50,0	52,1	48,2	49,8	50,2	50,0	49,3

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, EPDK

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR

GÖSTERGE ADI	2021	2022	2023	SON AYLIK VERİLER		
NÜFUS-GÖÇ						
Nüfus (Bin)	4.425	4.462	4.479			
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,2	5,2	5,2			
Nüfus Artış Hızı (‰)	7,1	8,2	3,9			
TR Nüfus Artış Hızı (‰)	12,7	7,1	1,1			
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.588	1.731	1.759			
Sanayi İstihdamının Payı (%)	32,9	32,4	32,8			
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	273	260	226	YILLIK OLARAK AÇIKLANMAKTADIR.		
İşsizlik Oranı (%)	14,7	13,0	11,4			
TARIMSAL ÜRETİM						
Bitkisel Üretim Değeri (Milyar TL)	9,5	-	-			
Toplam Tarımsal Üretim Değeri (Milyar TL)	18,9	-	-			
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYELER						
Üye Sayısı	74	80	-			
MİLLİ GELİR						
İzmir GSYH (Milyar TL.)	124	130	-			
KİŞİBAŞI MİLLİ GELİR						
Kişibaşı MG (Dolar)	11.647	13.201	-			
DIŞ TİCARET (Milyon $)				Ocak.24	Şubat.24	Mart.24
İhracat	14.737	17.014	17.185	1.360	1.470	1.461
İthalat	10.957	13.576	12.929	946	1.038	1.083
Dış Ticaret Dengesi	3.780	3.439	4.256	415	432	379
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6,6	6,7	6,7	6,8	6,9	6,5
KAPASİTE KULLANIMI (%)				2023-III	2023-IV	2024-I
Kapasite Kullanım Oranı	63	65	64	64	64	63
PROTESTOLU SENETLER				Şubat.24	Mart.24	Nisan.24
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	28.857	20.596	15.184	1.306	1.250	1.307
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	6,9	7,1	6,9	8,0	7,4	7,5
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	668	517	984	128	318	359
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR				Ekim.23	Kasım.23	Aralık.23
Belge Adedi	679	812	997	62	71	102
Yatırım (Milyon TL)	45.499	77.754	52.017	3.633	4.078	2.869
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	5,2	5,7	4,1	4,9	7,7	3,1
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,2	5,7	6,2	9,3	3,8
MALİ / FİNANS				Şubat.24	Mart.24	Nisan.24
Bütçe Gelir/Gider	4,8	5,1	4,4	2,7	2,7	2,8
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,4	10,5	9,6	9,7	9,6	10,0
BANKACILIK				2023-III	2023-IV	2024-I
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı (%)	88,4	87,4	84,6	84,1	84,6	88,7
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)	5,6	5,5	5,3	5,4	5,3	5,5
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)	4,9	5,2	5,3	5,2	5,3	5,4
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER				Ocak.24	Şubat.24	Mart.24
Kurulan Şirket Sayısı	6.654	8.136	7.978	775	616	624
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,8	6,2	7,2	6,2	7,1
Kapanan Şirket Sayısı	976	1.452	1.549	144	129	95
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,3	6,0	8,6	6,6	5,7
MARKA-PATENT SAYISI				Şubat.24	Mart.24	Nisan.24
Marka Tescil Sayısı (Adet)*	6.969	9.068	8.125	864	1.045	698
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,1	6,5	6,6	6,3	7,4	6,6
Patent Tescil Sayısı (Adet)*	139	163	112	27	39	31
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,2	4,8	4,4	6,7	6,6	6,5
TURİZM				Ocak.24	Şubat.24	Mart.24
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	636	1.462	1.492	36	42	65
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	2,6	3,3	3,0	1,7	1,8	2,4
MOTORLU KARA TAŞITLARI				Şubat.24	Mart.24	Nisan.24
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,2	6,3	6,2	6,3	6,3

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TPMK, TEİAŞ-EPDK **Aylık veriler, başvuru verileri, yıllık veriler tescil verileridir.*

EBSO ARAŞTIRMA

Hazırlayan
Türker ADAKALE
Aslıhan ALGAN

Sorumlu Yönetici
Özdem EKİNCİ

İletişim

Ekonomi bülteni ile ilgili görüş ve önerilerinizi, arastirma@ebso.org.tr adresine mail atarak paylaşabilirsiniz.

Önceki sayılar

Aylık Ekonomi Bülteni'nin geçmiş sayılarına, https://www.ebso.org.tr/tr/dosyalar/yayinlar/aylik-ekonomi-bulteni adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Odamız tarafından kamuya açık uluslararası ve ulusal ölçekli kaynaklardan elde edilen bilgiler ve veriler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

Raporda yer alan metinler ve veriler sadece bilgilendirme amaçlıdır. Hazırlanan bu raporda Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde yatırım ve alım-satım hususlarında tavsiyede bulunma amacı gütmemektedir.

Rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın telif hakkı olup, Odamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz.

Tüm haklarımız saklıdır.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

EBSO'yu sosyal medyadan takip etmek için ilgili logoyu tıklayabilirsiniz.

X | Instagram | Facebook | Linkedin | Youtube